

Ura, megapoliak eta krisia: CO2ak ez baitu dena esplikatzen

Pello Zubiria Kamino

@pellozubiria

COP21 klimaren aldaketari buruzko biltzarra hasi bezperan, abenduaren 1ean, UNESCOk "Ura, megapoliak eta aldaketa globala" biltzarra burutu zuen Parisen. Uraren krisia salatzen eta justiziaren aldeko beste borroketan lider ezaguna den Maude Barlow kanadiarra ahalegindu zen gaia present egon zedin Parisko eztabaidetan.

COP21 hastear zelarik Parisen, Maude Barlow kanadarrak mahai gainera atera zituenean gai zerrendetan falta ziren zenbait arazo: mundu osoan hiritzarrak –megapoliak– handitzen ari dira eta haietako biztanleei ez zaie bermatzen uraren eskubidea, krisi ekologiko handia eragiten da ibaiak agortzeraino idortuz, lurpeko ur geruzak ahitzen ari dira ziztu bizian, oihan handiak eraitsiz uraren zikloak suntsitzen ari gara...

Horretaz mintzatu ziren UNESCOk Parisen abenduaren 1etik 4ra burututako "Ura, Megapoliak eta Aldaketa Globala" biltzarrean eta haren berri eman du Daniel Hofnung ingeniari erretretadunak ATTACen webeko bere blogean; haren bidez eskuratu dugu Barlow anderearen hitzaldia. Hofnung uraren kudeaketa burutsuaren aldeko eta bere herri Ivry-sur-Seineko (Parisen auzoa da praktikan) errauskailuaren kontrako militante sutsu bezain kualifikatua da, ATTACeko zuzendaritzako kide izateaz gain.

Gaiaren garrantzia honela laburbiltzen du Hofnungek: "Kyoton hasitako prozesua zentratu da negutegi eraginekoko gasak kliman daukan eraginean, proposatuz murriztea gas isurketak atmosferan eta, ondorioz, erregai fosilen kontsumoa. Baina beste prozesua ahaztu du, uraren zikloaren hondatzea, klimari egiten dion kaltearekin eta bere onera itzultzeak egingo lukeen mesedearekin. Planeta erregeneratzeko modua eskaintzen baitigu".

Ikuspegi honetan mundu mailan autoritate ezaguna da Maude Barlow (Kanada, 1947). Ekologiaren, bakearen eta giza eskubideen aldeko borrokalari, liburu sorta baten egilea, herritarren eskubideak defendituz multinazionalen erasoei aurre egiten dien Council of Canadians (Kanadarren Kontseilua) mugimenduarren liderra da. Globalizazioaren kontrako foroetan bezala Kanadako indigenekin meatzaritzako korporazioei karriketan aurre egiten sarri ikus daiteke Barlow.

Parisen abenduaren 1ean eman zuen hitzaldiari –ondoren laburbiltzen dugunari– izenburuan *A blue and just future is possible* ipini zion, etorkizun urdin eta justua posible dela. Esaldi baikorra, ondoren marraztu behar zuen panorama beltzaren aurretik. Emakume honek beti itxaropena aldarrikatzen baitu, beste batean aldizkari kristau bati deklaratu zionagatik: "Injustiziaren kontra borrokatzen duen jendeak etsi egiten du, etsitzen dute ez dakitelako zer gehiago egin. Nire lanaren zati bat hor egotea da, itxaropena emanez eta 'ez eman amore' esanez".

Erronka itzel baten aurrean dago gizadia, dio Barlowk. Garabidean diren herrialdeetako hiritzarrak txabolategiz inguratuta daude, goseak eta klimaren krisiak haietara eramanik milioika behartsu. 2030erako *bidonville* horietan biziko dira hiri handietako jendeen erdiak. Gaur askok ez daukate ur garbirik eskueran, betiko iturriak kutsatu edo agortuta, pribatizatutako ur garestia pagatu ezinik.

Uraren etika berri bat

Pekin, Delhi, Mumbai, Kalkuta, Manila, Mexiko, Caracas, Lagos, Abidjan, Teheran, Johannesburg... denetan dute urrik eza arazo. Baina berez nahikoa ur beharko lukeen Sao Paulo (Brasil) bat idorteagatik larrialdian harrapatuta egoteak erakusten du krisi ekologikoak nola eragiten dion krisia gizadiari.

Lurrean gero eta urriagoa da ur garbia. Agortzeraino ustiatzen ditugu ibaiak, handien arteko asko iritsi ere ez dira iristen itsasoraino. 1990etik hona Txinako ibai nagusien erdiak desagertu egin dira. Lurpeko akuiferoak ere agortzen ari gara. Ekialde Hurbilean 60 milioi pertsona ase behar dituen Akuifero Sistema Arabiarra, Indus ibarrekoa Indian eta Kaliforniakoa AEBn lehertzeko arriskuan dira.

Ororen buru, hiru korapilo askatzen zail dauzka gizadiak. Lehena, klimaren aldaketa osorik ulertu beharra daukagula. Erregai fosilen konbustioak isuritako CO2a arazoaren erdia baino ez da.

Suntsitu ditugun urrik gehienak ez ditu desagerrarazi klimaren aldaketak: gehiegizko ustiatzearekin eta erabilera okerrarekin hondatu ditugu, ibarretako arroak suntsituz, lurzoruen ahalmena murriztuz, basoak eraitsiz... Herritarrei ez zaie azaltzen Amazonas ibarrean oihan tropikala eraisteak, ziklo hidrokologikoa hondatuz, dakarren euria urritzea ehunka edo milaka kilometro urrunago, agian AEB urrunetan.

Council of Canadians erakundeak zabaldutako argazki handian, Maude Barlow hizketan Angela Merkel Alemaniako kantzilerraren aurrean 2014ko apirilean Berlinen, G7ak TTIP dela eta burutu zuen biltzar batean: gogorazi zion agintariek ezin dutela onartu beren herritarren eskubideak transnazional pribatuen menpe uztea. Argazki txikian, Barlow Kanadako Almonte herrian Enerdu konpainiak eraiki nahi duen zentralaren kontrako mobilizazioan.

Ondorioz, klimaren kaosa konpon-
tzeko erregai fosilak murrizteaz gain
uraren zikloak beren onera ekartzea de-
rri gorrezkoa izanen da.

Askatu beharreko bigarren korapi-
loa dagokio herritarrek ura eta sanea-
mendua edukitzeko duten eskubideari.
Duela bost urte giza eskubidetzat aitortu
zuen Nazio Batuen Erakundeak, mundu
osoko agintariek bermatu behar dizkiete
herritar guztiei, populazio ahulenei
bereziki.

Deretxoa praktikara eramateak esan
nahi du agintariek eragotzi behar diete-
la meatzaritzan ari diren multinaziona-
lei iturriak agortu edo kutsatzea, interes
ekonomikoen aurretik jarriz jendeenak.
Bestalde, uraren eskubidea justizia afe-
ra denez eta ez karitatezkoa, herritarrek
ur garbia eskuratu ahal izateko derri-
gorrezkoa da pribatizazioarako joera az-

pikoz gain jartzea, Paris eta beste hiri
handi batzuk egin duten moduan udalek
berriro beren esku hartuz noizbait kon-
painia pribatuen esku lagatuko zerbi-
tzua.

Hirugarren gakoa garapen eredu-
ari loturik dago: agintariek sustatutako
garapen eredu hau da arazoa sortu due-
na eta konponbidearentzako oztoporik
handiena ere bai. Mundu mailako mer-
kataritzari arauak oro kendurik, abe-
ratsak gero eta aberatsago dira, mun-
dutarren %1 ondasun guztien %50en
jabe egin da eta, aldiz, milioika nekazari
txikik hiri handietako txabolategietara
joan behar dute, beren lurak eta bizibi-
dea galdurik.

Agintari eta gobernuek atzerriko ka-
pitalak erakartzearen pribatizazio
politika bortitzak ezartzen dituzte eta
onartzen dituzte TTIP bezalako nazioar-

teko itunak, zeinen bidez ingurumena
eta jendeen eskubideak defenditzeko
dauzkaten legeak jartzen dituzten mul-
tinazionalen erabakien menpeko. Ura-
ren etika berri bat gerta daiteke abia-
puntu %1aren tiraniari aurre egin eta
garapen eredu justuago bat eraikitzen
hasteko. Politika guztien oinarrian jarri
ura zaintzea. Ekin uraren zikloei egin-
dako kalteak sendatzeari. Horren ara-
bera antolatu nekazaritza lekukoa eta
iraunkorra. Debekatu petrolioia eta gasa
erauzteko frackinga.

Hiri eskubide *-droit à la ville-* berri
bat aldarrikatuz amaitu zuen hitzal-
dia Maude Barlowek: "Imajinatu hiri
bat non bertan dauden guztiek nahiko
duten egotea eta ez zaizkien ebatsi ez
beren soroak ez beren bizibideak. (...) Posible da. Etorkizun urdin eta justua
posible da". ■

ZINKUNEGI
OPTIKA

Hernani, 23 · 20004 Donostia
T. 943 420 624
info@zinkunegioptika.com
www.zinkunegioptika.com

zuri begira